

Motie Zorgbuurthuizen in Horst aan de Maas en Venray

Het CDA in Venray en Horst aan de Maas en de SP Venray en Horst aan de Maas hebben de handen ineen geslagen om te komen tot het indienen van een motie die er op gericht is onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor het realiseren van zorgbuurthuizen in Venray en Horst aan de Maas. Met dit voorstel geven de beide fracties een vervolg aan landelijke samenwerking op dit punt in de Tweede Kamer. Samen hebben de fracties van CDA en SP in de Tweede Kamer een motie ingediend met concrete voorstellen om de bouw van zorgbuurthuizen versneld van de grond te kunnen krijgen.

Met het sluiten van de verzorgingshuizen is er een leemte ontstaan in de huisvesting van en zorg voor ouderen. Veel ouderen willen zo lang mogelijk thuis wonen, maar niet ten koste van alles. Twijfel ontstaat, als meer (en soms acuut) zorg nodig is. Vooral het moment dat de 24-uurs alarmknop gaat spelen wordt de aanwezigheid van zorg belangrijk. Maar ook vanwege de dreigende eenzaamheid, als je als oudere geïsoleerd raakt van de (directe) omgeving, of anders geformuleerd, de gezelligheid, dus het sociale aspect, gaat missen.

Bij veel ouderen ontstaat op een bepaald moment het gevoel van onveiligheid in eigen huis. De angst om te vallen groeit, mensen worden eenzaam of de thuiszorg komt zo vaak langs dat het eigen huis een inloophuis wordt. In die situaties verlangen veel mensen naar een beschermde plek om te wonen. Om onder de mensen te zijn, om snel hulp te kunnen oproepen en om voorzieningen en zorg nabij te hebben.

Veel ouderen die op zoek zijn naar een vorm van wonen en zorg lopen tegen het probleem aan dat deze na het sluiten van veel verzorgingshuizen moeilijk meer te vinden of niet voor iedereen toegankelijk is¹. Er is geen keuze meer. Daarom is het initiatief van het Zorgbuurthuis ontstaan. Oud worden in de eigen buurt of dorp, in een kleinschalige woonvoorziening die zoveel mogelijk lijkt op thuis. Waar partners samen kunnen wonen en niet gedwongen gescheiden hoeven te leven omdat de één zorg nodig heeft en de ander niet. Met vers bereid eten en zoveel mogelijk aansluiting bij de buurt of het dorp, bijvoorbeeld door middel van een inloofunctie. De schaal van de buurt of het dorp zorgt ervoor dat mensen zoveel mogelijk hun eigen sociale netwerk behouden. En voor degene die zorg nodig heeft zijn er vaste, vertrouwde zorgverleners en is ook zwaardere zorg mogelijk, zodat gedwongen verhuizen op het einde van het leven zoveel mogelijk wordt voorkomen.

De doelgroep, waarvoor zorgbuurthuizen in het leven geroepen worden, zijn de mensen die voorheen aanspraak hadden op een indicatie voor een verzorgingshuis, een groep die nu vaak tussen wal en schip valt. De stap naar een verpleeghuis is nog ver weg, maar ze redden het niet altijd meer thuis (gevallen, eenzaam, geen aanpassingen in huis, omdat de verhuurder dat niet wil, enzovoorts).

Het Zorgbuurthuis is – wat de initiatiefnemers van dit voorstel betreft - geen blauwdruk. Of het nu een groep van 6 personen of van acht is, verschil in groepsgrootte en vorm is denkbaar. Van belang is dat de zorg persoonlijk en huiselijk is, op schaal van buurt/dorp en op een manier zoals vormgegeven door de bewoners en de buurt of het dorp zelf. Dat maakt het mogelijk dat lokale woon- en zorgwensen centraal kunnen staan. En om de zorgbuurthuizen uiteindelijk ook te realiseren kan

---

¹ In Horst heeft de Zorggroep binnen Hof te Berkel groepswoningen voor mensen met dementie plus zorgappartementen voor mensen met een fysieke beperking. Ook is er een Gezondheidscentrum waar behandelaren hun diensten aanbieden. Het voormalige verzorgingshuis Berkeleheem is gesloopt en in Venray is Verzorgingshuis Schuttersveld omgezet in appartementen.

samenwerking gezocht worden met zorgaanbieders (denk aan Proteion en De Zorggroep) en bijvoorbeeld een woningcorporatie (denk aan Wonen Limburg). Maar, zoals gezegd: zeker zo belangrijk is de betrokkenheid van de buurt of het dorp, de mensen die de gemeenschap vormen, waarbinnen het zorgbuurthuis moet gedijen.

Inmiddels heeft Minister de Jonge het initiatief, gebaseerd op voornoemde motie die in de Tweede Kamer is behandeld m.b.t. Zorgbuurthuis omarmd en benoemt het als kansrijk en is er een budget vrijgemaakt van zo'n € 30 miljoen om zorgbuurthuizen in Nederland te realiseren. De uitgangspunten van het Zorgbuurthuis gaan deel uitmaken van de landelijke actielijn wonen en zorg, waarvoor ook geld beschikbaar is gesteld, waar de gemeenten Venray en Horst aan de Maas aanspraak op kunnen maken.

Graag leggen wij, de fracties van de SP en het CDA in de gemeente Horst aan de Maas u de volgende motie voor:

De raad van de gemeente Horst aan de Maas in vergadering bijeen op 23 maart 2021

Constaterende dat

- De komende jaren de vergrijzing verder zal toenemen, waardoor meer mensen zorg nodig hebben, terwijl de beroepsbevolking zal afnemen;
- Op basis van cijfers van het CPB te zien is dat het aantal zorgmedewerkers in Noord- en Midden Limburg met 23% daalt tussen 2018 en 2040 en tegelijkertijd een stijging te zien is van 65% aan zorgbehoevenden (zowel daling aan zorgmedewerkers als de stijging van zorgbehoefte in onze regio liggen in verhouding hoger dan landelijk);
- Het aantal mantelzorgers óók zal dalen, als gevolg van de vergrijzing;
- Het kabinetsbeleid van de afgelopen jaren er op gericht is dat ouderen langer thuis blijven wonen. Door het sluiten van de verzorgingshuizen zijn ouderen er vooral op aangewezen om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Op een gegeven moment lukt dat niet meer zo goed, maar kunnen ouderen ook niet altijd terecht in een verpleeghuis. Want daar moeten mensen een behoorlijk zware zorgbehoefte voor hebben;
- Dat er op diverse plekken in de regio particuliere initiatieven ontstaan om (m.n.) collectieve woonvormen en particuliere verzorgingshuizen te realiseren, die de feitelijke behoefte aan dit soort voorzieningen aantoont, maar die van de deelnemers in de meeste gevallen een behoorlijke financiële draagkracht verlangen, waarbij de minder draagkrachtigen dus buiten de boot vallen en dat ondanks de toename van de genoemde particuliere initiatieven verwacht wordt dat de tekorten in woonverzorgingsplaatsen (als te realiseren via een zorgbuurthuis) toe zullen nemen;
- Het ministerie van VWS een Landelijke Actielijn 'Wonen en Zorg' heeft opgezet voor het realiseren van kleinschalige woonvormen waarbij de uitgangspunten van het Zorgbuurthuis zijn overgenomen;

- Er in de periode 2019-2021 30 miljoen euro per jaar beschikbaar is voor nieuwe woonzorgvormen binnen de Landelijke Actielijn 'Wonen en Zorg'.

Overwegende dat

- De minister van VWS en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties zich bewust zijn van de landelijke urgentie van deze zaak;
- Het Ministerie van VWS (met de Taskforce Wonen en Zorg) wil dat gemeenten een lokale aanpak ontwikkelen;
- woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties, zorgkantoren en huisartsen samen met gemeenten een hele belangrijke rol spelen in het realiseren van kleinschalige woonvormen;
- Uit onderzoek blijkt dat 1 op de 5 ouderen liever zo beschut wil wonen als in het verzorgingshuis en deze behoefte dus ook onder ouderen in Venray en Horst aan de Maas bestaat;
- Het Zorgbuurthuis een keuze biedt die er nu voor veel ouderen niet is, namelijk het oud kunnen worden in een beschutte woonvorm in de eigen buurt of het eigen dorp;
- Partners de mogelijkheid krijgen om mee te kunnen verhuizen. Dat lukt op het moment vaak niet waardoor ouderen na jarenlang huwelijk gedwongen gescheiden worden;
- Het van belang is buurten en dorpen leefbaar te houden voor alle verschillende groepen mensen, dus óók voor ouderen;
- Een zorgbuurthuis betaalbaar moet zijn voor de mensen die daar gebruik van willen maken;
- Het Zorgbuurthuis in positieve zin een bijdrage kan leveren in het aanpakken van de woningnood in Venray en Horst aan de Maas, naast het aanpakken van eenzaamheid, het beter en efficiënter organiseren van zorg, het tegengaan van ondervoeding en het ontlasten van mantelzorgers.
- De beleidsuitgangspunten van de gemeente Horst aan de Maas op voorgaande aansluiten, zoals bijvoorbeeld geformuleerd in haar visie op "positieve gezondheid" (dat het bestrijden van eenzaamheid onder ouderen als aandachtspunt heeft geformuleerd) en in haar beleid in het kader van de Wmo

Draagt het college van B&W van Horst aan de Maas op om in samenwerking de mogelijkheden voor Zorgbuurthuizen in Horst aan de Maas nader uit te werken,

- De mogelijkheid van het realiseren van zorgbuurthuizen op te nemen in de lokale woonvisie/het nieuwe masterplan wonen;
- hierbij de mogelijke extra gelden uit de landelijke actielijn wonen en zorg te betrekken;
- vast te stellen of er in de regio meer gemeenten zijn die vergelijkbaar onderzoek verrichten of hebben verricht en – voor zover mogelijk – de daar vergaarde gegevens te betrekken bij

de resultaten van het onderzoek door de gemeenten Venray en Horst aan de Maas en daarbij vast te stellen of er mogelijkheden zijn om met de betreffende gemeenten samen te werken in de realisatie van zorgbuurthuizen;

- nadrukkelijk de mogelijkheid te onderzoeken in hoeverre particuliere initiatieven aan kunnen sluiten bij of gefaciliteerd kunnen worden door de middelen die de gemeenten beschikbaar kunnen stellen

en

- vóór het derde kwartaal deze uitwerking te delen met de gemeenteraad;

En gaat over tot de orde van de dag

Namens de fracties van de SP en CDA Horst aan de Maas,

Aniet Fonteyne en Annemie Craenmehr